…оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

…ПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 254 (8161)
ОКТЯБРИИН 28
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Ниитынгээ малажалые бүхы талаарнь хүгжөөгты, ашаг шэмыень бүри ехэ болгогты! Малажалай продуктнуудые орондоо бүри ехээр үгэе!

(Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудһаа).

Эршэмтэйгээр ажаллаха, эрхимээр амарха

…анай түрэл Коммунистиче… парти, советскэ правитель… арад зонойнгоо ажабай… улам хүхюун сэнгэлиг, … дэлгэр болгохын түлөө … үргэлжын анхарал орол… гаргана. Энэ анхарал … олгын ашаар жэлһээ жэл … культурно-гэгээрэлэй эм… зургаанууд улам бүри … шорно. Хүдөө нютагууд… шэнэ клубууд, культба… ууд, улаан булангууд ба… дана. Тэндэ хүдөөгэй арад … шэн габьяата ажалайнгаа … ээр сэнгэлиг хүхюунээр … ржа, сүлөөтэй сагаа сэдь… дүүрэнээр үнгэргэдэг бай…

…жалшадай үдэрһөө үдэр … ри ургажа байгаа культурна … лтэнүүдые хүсэд дүүрэнээр … ахын тулада зарим клу… дай хүдэлмэрилэгшэд ехэ… үүсхэл оролдолго гаргажа, … лмэреэ зүбөөр эмхидхэнэ. … аршэбэрэй аймагай Шэнэ … ан тосхондохи хүдөөгэй … уб, мүн тэндэхи библиотекэ … зоной дунда культурно-гэ… рэлэй хүдэлмэриие зүбөөр, … а түгэлдэрөөр ябуулна. … дэ элдэб һонирхолтой … удалнуудаар тодо хурса, … ндо ойлгосотой лекци, хөө… дөөнүүд үнгэргэгдэдэг. Тос… ой хүн зон хүдэлмэриин… һүүлээр клубта, библиоте… ээ ерэжэ шэнэ һонин ном, … етэ, журналнуудые уншадаг, … дэб элидхэл, лекцинүүдые … гнадаг, һайн һайхан кино… ртинануудые, зүжэг наада … радаг байна. Иигэжэ хү… … гэй арад зон хүйтэн дулаа… … үедэшье хүхюун сэнгэли… … р амархадаа хүдэлмэри … алаа абьяастай дорюунаар, … тэсэтэйгээр хэдэг байна.

Илангаяа, мүнөө холын бэл… … ри ба таряалан, хадалан … рэһээ колхознигуудай буу… … центр дээрээ сугларжа бай… … да клубай, улаан булангуу… … й хүдэлмэриие зүбөөр, һай… … ар эмхидхэхэ гээшэ ехэхэн … ашанартай.

Зүгөөр, зарим хүдөөгэй клу… … уд, улаан булангууд, культ… … анууд, библиотекэнүүд гэ… … рэл болбосоролой хүдэлмэ… … е мүнөөнэй эрилтын ёһоор … наар эмхидхэжэ, ажалша… … й олооро амарха ёһотой … льтурна гуламтануудынь … ожо шадаадүй. Үнгэр… … дөө зарим клубуудай бай… … анууд үбэлдэ хүсэд бэлэдхэг… … дүй, задагай зайдан бай… … ар. Ториин аймагай Мо… … товой, Ленинэй, Калини… … й нэрэмжэтэ, «Улаан То… … » колхозуудай клубууд мү… … шье болотор һандаршаһан … эштэй, тэһэршэһэн соихо… … й, сусалшье түлөгүй бай… … гэжэ тэндэһээ манай хүдөө … эгшэд мэдээсэнэ. Мүн … эрхүү байдал Сэлэнгын, … дын, Кяхтын ба бусад зарим … агуудай хүдөө нютагуудта… … клубуудай хүдэлмэридэ үзэгдэнэ. Кяхтын аймагай Ехэ Нуга тосхоной клуб һайнаар һэльбэн заһабарилагдаадүй, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Эндэхи клубай хүдэлмэрилэгшэд илангаяа холын отара, гүүртэнүүдээр, фермэ, бригадануудаар ябадаггүй заншалтай. Ушар иимэһээ колхозой центрһээ холо ажаһуудаг малшадта кино, зүжэг наада саг соогоо харуулагданагүй. Тэдэнэй культурна эрилтэнүүдтэ хайша хэрэгээр хандаха ябадал гарана.

Зарим хүдөөгэй клубуудай барилганууд болошогүйгөөр унжагайруулагдана. Сэлэнгын аймагай Ноёхоной хүдөөгэй клубай байшан хэдэн жэл соо баригдажа дүүрээгүй байһаар. Тус аймагай бэшэшье колхозуудта шэнэ клубуудай барилганууд ехээр унжагайруулагдана.

Мүнөө малай үбэлжэлгын эгээл харюусалгатай үе эхилбэ. Энэ үедэ хүдөөгэй зоной дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа, тэдэнэй ажал хүдэлмэридэнь нүлөөлхэ гээшэ ехэхэн удхашанартай хэрэг мүн.

Малшад, колхознигууд, механизаторнууд эршэтэ ажалайнгаа һүүлээр сүлөөтэй сагтаа сэнгэлиг хүхюунээр амархые хүсэнэ. Хүн зоной үдэрһөө үдэр бүри ургажа байгаа культурна эрилтэнүүдыень хүсэд дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ хүдөөгэй клубууд угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Тиимын тула культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэриие зүбөөр, һайнаар эмхидхэжэ ябуулха гээшэ нютагуудтахи партийно-советскэ болон профсоюзна организацинуудай нангин уялгань болоно.

Клубууд, уншалгын байшангууд, библиотекэнүүдые даагшанарые зүбөөр шэлэн олохо, тэдэнэртэ тодорхой заабаринуудые саг сагтань үгэжэ хүдэлмэридэнь бодото туһаламжа үзүүлжэ байха хэрэгтэй.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 39-дэхи ой ойртожо байна. Тэрэ ойе ба фестивалиие угтуулан уранһайханай самодеятельностиие али бүхы талаарнь дэбжээжэ, арад зондоо удха түгэлдэр зүжэг наада, хатар танца харуулдаг, ирагуу гоё, сэдьхэл хүдэлгэмэ дуунуудые дуулажа үгэдэг, уранһайхан шүлэгүүдые уншажа үгэдэг болоёл.

Хүдөөгэй клубуудай, библиотекэ, улаан булангуудай, культбазануудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, тэндэ культурно-гэгээрэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэриие дээдэ хэмжээндэ, ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха гээшэ культурна эмхи зургаануудай, партийна, советскэ бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй зайлашагүй шухала хэрэг болоно.

Республикын колхозуудта үрэһэ хүрэнгэ хаалгын 1956 оной октябриин 25-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Орооһото культурануудай үрэһэ хаалга	Хартаабхын үрэһэ хаалга	Аймагууд	Орооһото культурануудай үрэһэ хаалга	Хартаабхын үрэһэ хаалга
…нэй	117,7	109,8	Хориин	89,2	83,0
…нскын	107,3	102,6	Прибайкальска	88,9	98,3
…рын	104,2	81,4	Мухаршэбэрэй	75,9	82,9
…ло-Кударын	102,0	94,7	Зэдын	72,8	44,8
…тын	93,5	68,5	Баргажанай	70,1	93,5
…нгын	93,5	47,8	Яруунын	57,9	55,0
…райн	93,4	88,9	Закаменай	55,6	42,8
…ин	93,4	58,9	Иволгын	42,1	56,1
…гатайн	93,2	76,5	Курумканай	31,8	98,8
…рын	92,7	113,7	Сэлэнгын	20,3	40,7

Бельгиин Премьер-Министр Ван Акер Москваһаа мордобо

Бельгиин Премьер-Министр Ахилл Ван Акер октябриин 26-най үглөөгүүр Московско метрополитенээр ябаа. Премьер-Министр Ван Акер метрополитенэй ехэ сахаригаар ябажа, станцинуудыень хараа. Московско метрополитениие ехээр зохидшоогооб гэжэ Бельгиһээ ерэһэн айлшан хэлэбэ.

Бельгиин Премьер-Министр энэ үдэртөө Советскэ Союзһаа нютагаа бусаа. Прага хүрэтэр «ТУ-104» самолёдоор ниидэв.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Д. Т. Шепилов, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. М. Пузанов, СССР-эй министрнүүд И. Г. Кабанов, Н. А. Михайлов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. А. Зорин, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо П. И. Леонов болон бусад Бельгиин Премьер-Министрые Внуковска аэродром дээрэ үдэшөө.

Бельгиин Премьер-Министр ябахынгаа урда тээ микрофоной дэргэдэ үгэ хэлээ. Советскэ правительствын толгойлогшо Н. А. Булганинда хандан тэрэ иигэжэ хэлээ:

Господин түрүүлэгшэ, һамгадууд, господанууд!

Танай иигэжэ ерэһэндэ би ехэ баяртай байнаб! Һайнаар хүндэлһэнэйтнай түлөө таанадта баясхалан хүргэнэб. Минии ерэһэн энэ ушар хоёр ороной хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхэ, бэе бэеэ һайнаар ойлголсохо, тэрэшэлэн харилсаагаа һайжаруулха хэрэгтэмнай туһалха бэзэ гэжэ найданаб.

Таанадта баясхалан хүргэнэб. Баяртай!

Премьер-министрын кабинедэй начальнигай орлогшо Робер Сенелль, премьер-министрын кабинедэй секретарь М. Сикс, премьер-министрын кабинедэй социальна асуудалнуудые эрхилхэ советник И. Лауверейнс, Премьер-Министр Ван Акертэй сугтаа Москваһаа мордоо.

(ТАСС).

Афганистанай Премьер-Министр Мухаммед Дауд Советскэ Союз соогуур аяншална

КИЕВ, октябриин 26. (ТАСС-эй тусхай корр.). Афганистанай Премьер-Министр Мухаммед Дауд, тэрээнтэй сугтаа ябалсаһан хүнүүд мүнөөдэр Киевһээ Ленинград ошобо.

ЛЕНИНГРАД, октябриин 26. (ТАСС). Афганистанай Премьер-Министр Сардар Мухаммед Даудые, тэрээнтэй сугтаа ябалсаһан Афганистанай гүрэнэй бусадшье ажал-ябуулагшадые Ленин городой ажалшад мүнөөдэр халуунаар угтаа.

Афганистанай Премьер-Министр, тэрээнтэй сугтаа ябалсаһан хүнүүд ойро зуура амараад, городой түүхэтэ памятнигуудые, тэрэшэлэн бусадшье гоё һайхан юумэнүүдые хараа. Тэдэнэр метрополитенээр ябажа, «Автово», «Пушкинская», «Площадь Восстания» гэжэ станцинуудые хараа.

Мухаммед Дауд, тэрээнтэй сугтаа ябалсаһан хүнүүд город соогуур аяншалһанайнгаа һүүлээр Ленгорсоведэй гүйсэдкомдо ороо.

Афганистанай Премьер-Министр, тэрээнтэй сугтаа ябалсаһан хүнүүд оперо ба баледэй театрта үдэшэлэн орожо, «Спящая красавица» гэжэ балет хараа.

Бельгиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Поль-Анри Спаак Советскэ Союз соогуур аяншалханһ

Бельгиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Поль-Анри Спаак Советскэ Союз соогуур аяншалхаяа Москваһаа октябриин 26-най үглөөгүүр гараа. Поль-Анри Спаак Ташкент, Самарканд, Сталинград ошохо юм.

(ТАСС).

Түрэл партиимнай дүлэтэ Уряанууд ажалшан түмэнэй дунда ажалай ба политическэ дэбжэлтэ үүсхэнэ

☆ ☆

Шэнэ уялгануудые абаба

Республикымнай томохон предприятинуудай нэгэн шэлэй механизированнэ заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженернүүд, технигүүд КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудые ажалай болон политическэ дэбжэлтэ үүсхэн угтаба. Заводой түрүүшын халаанай хүдэлмэришэд ажалайнгаа һүүлээр цехүүдэйнгээ улаан булангуудта олоороо суглараад, тус Уряае газетэһээ уншажа танилсаһан, шэнэ уялгануудые нэмэжэ абаһан байха юм.

Заводой машинно-ванна цехэй улаан буланда ороходомнай, дежурна инженер нүхэр Н. А. Эпова газетын материалаар хөөрэлдөө хэжэ байба. Гансашье газетэ уншаад дүүргээгүй, харин Уряагай үгэ бүхэниие тодоор, ойлгосотойгоор тайлбарилжа үгэнэ.

Газетэ уншалгын һүүлээр үгэ хэлэлгэн, хөөрэлдөөн болоо.

— Агуухэ Октябриин һайндэртэ зорюулан бүхы советскэ араднай ажалай шэнэ амжалтануудые туйлажа байна, — гэжэ цехын мастер нүхэр А. И. Ступаков хэлэбэ. — Тиимын тула, үдэр бүриингөө даабариие 150—160 процент хүрэтэр һайн шанартайгаар дүүргэжэ, түрүү һууриая алдахагүйбди гэхэдэнь, суглараашад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Тэрэшэлэн үгэ хэлэһэн нүхэд Лакизова, Шувалова болон бусад халаан бүхэнэйнгөө даабариие 150—160 процентһээ доошо бэшээр дүүргэхэ гэһэн шэнэ уялгануудые абаа.

Энэ цехынхид Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байнхай. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, октябриин 25-да тус цехын хүдэлмэришэд арбан нэгэ һарынгаа түсэб дүүргэжэ, завод соогоо түрүү һуурида гараад, заводой дирекциин, партийна болон профсоюзна организацинуудай дамжуулгын Улаан туг абаа. Тиихэдэ цехын түрүүшүүл — нүхэд Садовников, Суворова мастернууд Балдаков, Ступаков болон бусад — хамтадаа 7 хүн заводой Хүндэлэлэй доскада бэшэгдээ.

Цехын коллектив түрэл партиингаа ЦК-гэй Уряануудай хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, жэлэйнгээ түсэбые декабриин 11-дэ дүүргэхэ гэһэн шэнэ уялга абаба.

Б. Цыремпилов.

☆

Бүри һайнаар хүдэлхэбди

Совет ороной ажалшад Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудые үнэн сэдьхэлһээ һайшаан дэмжэнэ. Партиингаа ЦК-гэй Уряае предприятинуудтахи, колхозуудтахи, эмхи зургаануудтахи агитаторнууд ажалшадта тайлбарилжа эхилбэ.

Үсэгэлдэр «Труд» гэжэ олзоборилгын артелиин полиграфическа цехын хүдэлмэришэд халаанайнгаа һүүлээр суглараа. Партийна эхин организациинь секретарь нүхэр П. Б. Хамаганова сугларагшадта КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудые уншажа үгэбэ.

Тус Уряануудые цехын хүдэлмэришэд ехэ анхаралтайгаар шагнаа. Һүүлээрнь цехын түрүү хүдэлмэришэн, мастер А. Г. Бутакова үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Уряае бидэ хүдэлмэришэд бүрин дэмжэнэбди, энээндэ харюу болгожо бүри һайнаар, амжалта ехэтэйгээр хүдэлхэбди гэбэ.

Энэ цех жэлэйнгээ даабариие октябриин 1-дэ дүүргээ. Мүн һарынгаашье даабариие октябриин 24-дэ дүүргээ. Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойдо зорюулжа абаһан уялгаһаа гадуур 10000 түхэригэй продукци бүтээн гаргаад байна. Цехын түрүү хүдэлмэришэд А. Г. Бутакова, Г. Г. Гедранович, Я. Я. Антонова халаанайнгаа даабариие 140—150 процент дүүргэнэ. Агуухэ Октябриин һайндэрэй дүтэлхэ бүри ажалай түрүүшүүл улам олошорно.

Г. Старикова.

Ажалай вахтада

Бурпромсоведэй томохон артельнүүдэй нэгэн—«Победа» артелиин хүдэлмэришэд түрэл партиингаа ЦК-гэй Уряануудта ажалай шэнэ амжалтаар харюу үгэжэ байна. Артелиин цех бүхэнэй хүдэлмэрилэгшэд тус Уряатай танилсаха зуураа, шэнэ уялгануудые абаба. Октябриин 20 хоног соо нүхэд Куликова, Рябовалова, Балбер, Данилов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг цехүүд мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Эдэнэр октябрь һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Илангаяа 9-дэхи цехын оёдолшод Шадрина, Прокофьева, Воронина, 3-дахи цехын залуу оёдолшон мастер Хмелева гэгшэд ажалай вахтада жагсаад, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Л. Меранкульева.

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын «Темлюйцемстрой» трест манай республика дотор барилгын-хабсаралгын ехэхэн хүдэлмэри бүтээнэ. Энэ трест байгуулагдаһанһаа хойшо цементнэ завод, хүдэлмэришэдэй тосхон, Темлюйскэ ба Итанцинска МТС-үүдтэ МТМ-нүүдые, машинын сарайнууд болон байрын олон гэрнүүдые шэнээр барижа дүүргээ юм. Мүн Кабанскын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо һүнэй-товарна фермэ шэнээр баригдажа дүүргэгдэхээ байна.

Мүнөө энэ трест Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводые шэнэлэн заһана. Кабанскын, Иволгын МТС-үүдтэ шэнэ барилгануудые бодхооно, Татауровска хирпиисын, Темлюйскэ шифернэ заводууд болон бусад барилгануудые бүтээжэ байна.

«Темлюйцемстрой» трестын хүдэлмэришэд болон албахаагшад Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 39-дэхи ойн хүндэлэлдэ барилгын хүдэлмэриин жэлэйнгээ даалгабариие октябриин 25-да дүүргэжэ, Агуухэ һайндэр болотор түсэбһөө гадуур 1 миллион түхэригэй барилгын хүдэлмэри бүтээхээр уялга абаад, тэрэнээ болзор соонь бэелүүлжэ байна.

Социалистическэ мүрысөөндэ шифернэ заводой барилгашад түрүүлжэ, жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид, октябриин 1-дэ 104 процент дүүргэһэн байна. Энэ барилга дээрэ нүхэр И. Зубрилинай хүтэлбэрилдэг арматурщигуудай бригада, нүхэр А. Габдрахмановай хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай бригада, нүхэр Г. Кельметрэй хүтэлбэрилдэг бетонщигуудай бригада болон бусад бригаданууд ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа, халаан бүриингөө даабариие 150—200 процент дүүргэжэ, эдэ үдэрнүүдтэ хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Нүхэр Габдрахмановай хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай бригадын гэшүүн Виктор Рудницкий хүдэлмэрилжэ байна. 2. Шифернэ заводой барилга харуулагдана.

А. Мантаев.

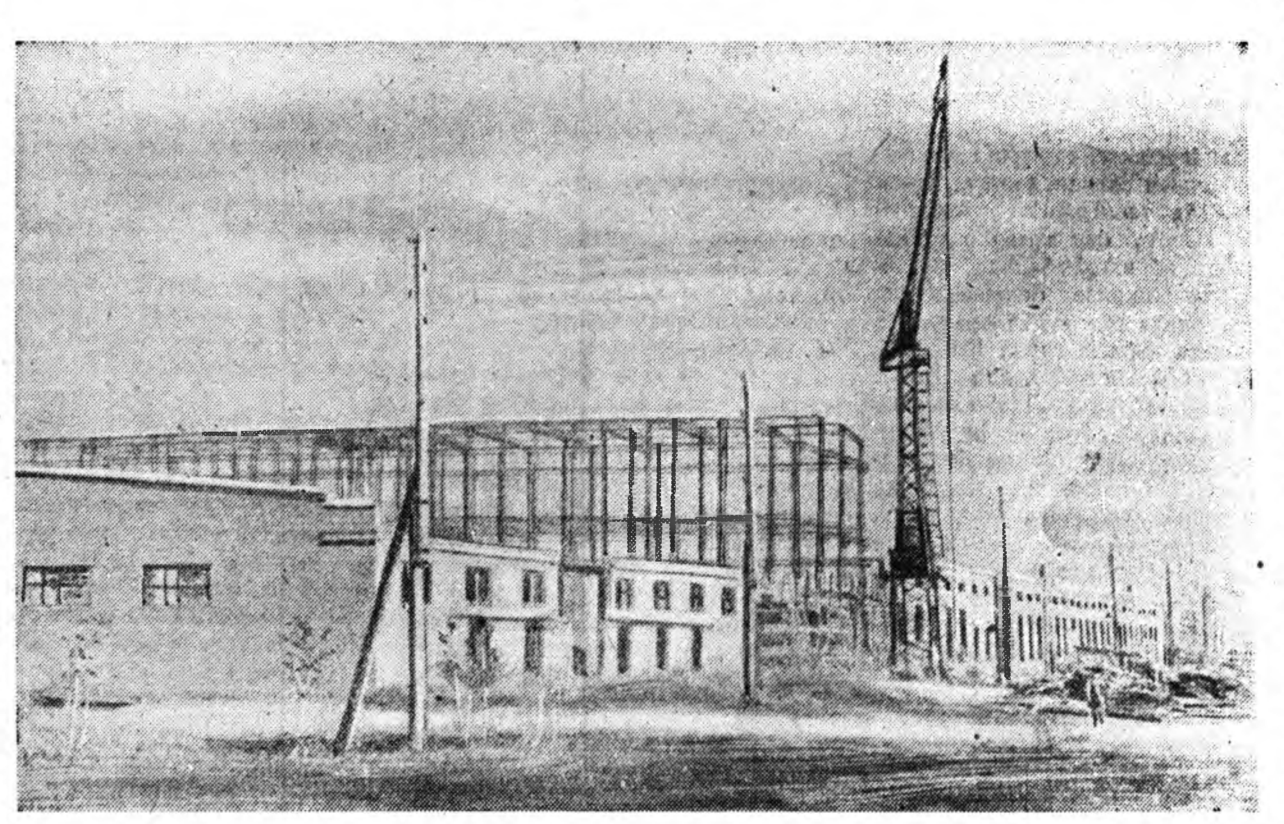

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Гаргаһан тогтоолоо дүүргэдэггүй дээрэһээнь...

Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци малажалаа халирхайгаар хүтэлбэрилнэ, үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхэнэ

Энэ колхоз малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень нэмээхэ ехэ арга боломжотой аад, тэрэнээ хүсэд һайнаар хэрэглэжэ шаданагүй. Жэшээ болгожо һү һаалгыень абаад үзэе. Эндэ һайн үүлтэрэй үнеэдэй фермэ бии юм. Тус фермын һаалишад үнеэн бүриһөө миин 1600 литр һү һааһан байна. Энэнь нёдондонойхиһоо 200 литрээр доошоо болоно. Иимэ үүлтэрэй үнеэдтэй ондоо колхозууд үнеэн бүриһөө 3 мянга гаран литр һү һаажа абадаг. Жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ хүршэ колхозой һайн үүлтэрэй үнеэн бүриһөө энэ жэлдэ 3500 литр һүн һаагдаа.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой һайн үүлтэрэй үнеэд юундэ иимэ бага һү үгэнэб гэжэ асуухаар болоно. Энээндэ гансашье малшад, һаалишад зэмэтэй бэшэ байна. Яахадааб гэхэдэ, һү һаажа абалгые бүри ехэ болгохо хэрэгтэнь колхозой правлени, партийна организаци һаалишадта зохид таатай байра байдал хангананагүй. Будүүн, шэмэтэ ба холимог тэжээлээр хомор байһан мүртөө, тэдэниие буйлуулжа, амтатай болгонгүй—тэрэ зандань малдаа үгэдэг заншалтай. Тэжээл хэршэдэг машина, буйлуулдаг амһарта хэрэглэгдэнгүй жэбэржэ хэбтэнэ. Хонидһоо нооһо нэгэ бага ехээр хайшалдаг болоһоншье һаа, тоо толгойень олошоруулха түсэбөө дүүргээгүй. Хонидынь олоор һубайрһан, хабартаа үхэһэн байна. Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ арга метод хэрэгсээгдэнэгүй.

Малай тоое олошоруулха, тэрэнэй ашаг шэмыень улам нэмээхэ түсэбэй иимэ муугаар дүүргэгдэжэ байбашье, колхозой партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Батуев биратай юумэ хэнэгүй.

Колхозниууудай, илангаяа малшадай дунда эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулна. Секретарь нүхэр Батуев, партбюрогой ондоошье гэшүүд үүсхэл эдэбхигүйгөөр хүдэлмэрилөө гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрээнһээ шалтагаалан олохон жиирэй коммунистнууд баһал ямаршье үүсхэлгүйгөөр ажаллаһан байна.

Хабарай тарилгын түлэг дундаа ябажа байхада колхозой коммунистнууд хамтынгаа суглаагаар иимэ тогтоол гаргаһан юм: «Зунай сагта үнеэдээ ногоон тэжээлээр хангахын тула үүлтэртэ үнеэдэй фермэ шадар 10 гектар кукуруза тариха. Энэ хэрэг эмхидхэхыень коммунист нүхэр Лобсановта даалгаха».

Тиигэжэ партийна бюро һайн хэрэг эхилһэн аад, тэрэнээ эсэстэнь хүргэжэ шадаагүй. Коммунист Лобсанов партийна шиидхэбэри дүүргэээгүй. Тэрээнһээ боложо партбюрогой һайшаалтай шиидхэбэри хүсэндөө хүрэнгүй, саарһан дээрэ үлэшоо. Һайн үүлтэртэй үнеэдэй фермын үнеэд зундаа кукурузын ногоон тэжээл эдеэгүй байна. Хэдэн зуун, мянган литр һүн дутуу абтаа гээшэб!

Үшөө нэгэ баримта харуулая. Колхозой коммунистнууд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй ябаса тухай асуудал суглаан дээрээ табижа зүбшэн хэлсээд, баһал һайн шиидхэбэри гаргаһан байгаа. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые октябриин 25 болотор сүм дүүргэхэ. Колхозой түрүүлэгшэ коммунист нүхэр Цыдыпов, мүн бригадирнууд-коммунистнууд нүхэд Шарапов, Гармаев, Чагдуров энэ хэрэгые һайнаар эмхидхэхэ ёһотой».

Партийна суглаанай тогтооһон болзор үнгэржэ байна. Теэд энэ шиидхэбэриинь нэгэшье бүлэг дүүргэгдээгүй байһаар. Колхозой правлени, коммунист нүхэр Цыдыпов үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые намарһаа хойшо муугаар эмхидхээ. Будүүн, ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбүүд холо дүүргэгдээгүй үлэшоо.

Бэлэдхэһэн үбһэ сомоонь саг соогоо хорёологдонгүй, малда эдигдэн хорожо байнхай. Зелёнкоео мүнөө болотор хуряажа дүүргээдүй—хэдэн арбаад гектарынь сабшагдагүй байһаар. 450 гектар таряанай солоомо мүнөө хүрэтэр суглуулагдажа сомогдоотгүй дээрэһээнь, тэндэ мал бэлшээхэ аргагүй байна.

Хүйтэрхэ сагай улам ойртожо байтарнь малай байрануудые дулаалха асуудалда хэншье һанаагаа табинагүй.

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй иимэ муугаар ябуулагдажа байхада энэ хэрэгтэ хамсыгаа шаман оролсохыень партийна организаци коммунистнуудһаа шангаар эринэгүй. Парторганизациин секретарь нүхэр Батуев фермэнүүдтэ, отарануудта хаа яа ябадаг, тиихэдээшье биратай туһа хүргэдэггүй, харин «энэтнай муу, тэрэтнай муу» гэхэ мэтээр гани болоод лэ бусадаг байба. Жэшээлхэдэ, нүхэр Батуев хониной отарын байдаг Таха Шанаан нютаг һаяхан ошоод ерээ. Эндэ байрладаг 500 гаран толгой хонидые хоёрхон хүн харууһална. Нэгэниинь хонидоо бэлшээдэг, нүгөөдэнь солоомо зөөлсэдэг юм. Туха забдагүй дээрэһээ хонидойнгоо байрадахи үбэлэй шэбхые гаргаагүй байшоо. Хонишон Дари Намсараевагай энээн тухайда секретарь нүхэр Батуевта хэлэхэдэнь: «Намда юу хэлээбта. Түрүүлэгшэ Цыдыповтэ гү, али бригадир Шараповта хэлэхэсэ яанат!» гэжэрхёод гүйлгэжэ ябашаһан байна.

Коммунистнар нүхэр Гармаев, Шарапов, Чагдуров (комплексно бригаданuудые хүтэлбэрилэгшэд) үбэлжэлгын бэлэдхэлдэ хайша хэрэгээр хандана.

Парторганизациин агитколлектив улад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, колхозниггудай эдэбхи үүсхэлые бүри ехээр бадаруулха ёһотой байгаа. Гэбэшье, эндэхи агитаторнууд муугаар хүдэлнэ. Партийна организаци агитаторнуудтаа тодорхой туһаламжа хаһа саг соонь үзүүлдэггүй байна. Агитаторнуудай семинар июнь һараһаа хойшо болоогүй.

Б. Шнреторов, манай корр.

Үүсхэлтэй слесарь

Анатолий Трофимович Фицук гурбан жэлэй саана Улан-Удын «Металлоширпотреб» заводой механическа цехтэ слесареэр ороһон байгаа. Хорёод жэлэй турша соо ондоо предприятида хүдэлмэрилһэн, дүй дүршэл ехэтэй хүн тулада эндэхи ажалай бүтээсын тон бага байһые абаһаар ажаглаһан юм. Нүхэр Фицук түмэр отолдог станогые түргэнөөр хүдэлгэдэг болохо гэһэн һанамжа оруулаа һэн. Тэрэнэй дурадхал һайшаагдан абтаад, мүнөө станогын халаан соо 150 килограмм хүрэтэр түмэр отолдог болоо. Шэнэдхэн һэльбэһэн ондоо нэгэ станогын халаан соо 250 хэһэг түмэр хоолой нүхэлнэ. Иигэжэ ажалайнь бүтээсэ хоёр, гурба дахин дээшэлһэн байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь А. Г. Фицук уралан нарижуулагдаһан станок дээрэ хүдэлмэрилжэ байна.

О. Березковой фото-текст.

Нэмэлтэ түлөөһэн

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлени ажахын жэлэй дүнгүүдые согсолон гаргаад, түрүү малшадтаа нэмэлтэ түлөөһэ хубаан үгэжэ байна.

Хонишон Дулгар Цыренжапова даадаг хонидһоо нооһо хайшалжа абаха даабаряа холо үлүүлэн дүүргээ. Түсэбэй ёһоор 29 центнер нооһо хайшалха байһан аад, 42 центнер хайшалжа тушаагаа. Тэрэнэйнгээ түлөө нүхэр Цыренжапова 1 центнер 98 килограмм нооһо абаха болобо. Колхозой правлени тэрэ нооһонойнь орондо 4340 түхэриг мүнгөөр үгөө.

Тэрэшэлэн хонишод Санжима Ринчинова, Доржи Холхоев тэгшэд ехэхэн мүнгэ абаба. Томо хонидые харууһалдаг нүхэд Д. Цыбикова, Д. Гармаева, С. Ринчинова болон бусад 2—3 хурьгадые нэмэлтэ түлөөһэндэ абаа.

С. Шагдаров.

Нобшорһоор таряагаа гутаана

Закаменай аймагта таряанажал ба малажал зэргэ эрхилдэг томохон колхозуудай нэгэниинь Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель юм. Энэ колхозой үргэн ехэ полинуудай, сабшаланай тэг дунданъ шахуу Закаменай МТС оршодог. Тиимэһээ энэ колхозые хангадаг МТС-эй техникэ часшье һаатангүй хүдэлмэрилжэ шадахаар, тиигэжэ хамар дороо байһан колхозой ажалые, илангаяа хуряалгын хүдэлмэриие эгээн богонихон болзорто дүүргэхээр гэжэ һанагдадаг.

Бодото дээрэнь харахада тиимэ юуншье байхагүй. Жэшээнь, октябриин 20-ной байдалаар бүхы 1995 га орооһото культуранууд бүримүһэн хуряагдаа гэжэ мэдээсэһэн байбашье һаань, «Бордочи» гэжэ газарта үшөө хэдэн арбаад гектар таряань хуряагдаагүй, сохигдоһон орооһон зөөгдөөгүй хэбтээ.

Мүнөө энэ колхозой хоёр бригадын ток дээрэ ехэ таряан хэбтэнэ. Михайловка тосхоной ток дээрэ 6 мянга гаран центнер таряан миин талада обоологдонхой, саһанда даруулжа, шубуунай тэжээл боложо байна. Ток дээрэхи хүдэлмэри түхэреэн суудхэ соо эмхидхэбэл, газаа талада буулгагдаһан таряагаа дары түргэн сэбэрлээд, амбаартаа оруулха аргатай байгаа. Теэд эндэ зарим үдэр мэшээгшье таряан сэбэрлэгдэнэгүй.

Али юрэдөө хүдэлмэрилхэ хүн, машина үгы юм гү гэжэ асуултай. Тиимэ бэшэ, эндэхи таряанажалай бригадада 160-аад колхозник, ток дээрэнь орооһо сэбэрлэдэг «ОС - 3» түхэлэй машина, зернопульт бии аад, мүртэйгөөр хүдэлгэдэнэгүй. Ушарынь, зарим үдэр мотористань, заримдаа нэгэшье колхозник ерэнэгүй. Городок городһоо ерэһэн 6 хүдэлмэришэд байра болон эдеэ хоолоор хүсэд хангагдадаггүй дээрэһээ мүн лэ заримдаа хүдэлнэгүй.

Колхозой 2-дохи бригадын бригадир нүхэр Дмитрий Поповһоо «ток дээрэхи таряагаа юундэ сэбэрлүүлнэгүйбта?» — гэжэ асуухада, «хүдэлхэ хүн үгы, хаанаашье хүшхүрэнэгүйбди» гэжэ һанаа амарханаар харюусана. Бригадын 158 гэшүүдһээ 40—50 хүниинь ажалда гарадаг нэрэтэй. Теэд үглөөниинь хахад үдэр болоһон хойно хүдэлмэридөө ошоо боложо, 5—6 час хүдэлөөд лэ бусашана.

Октябриин 14—15-най үдэрнүүдтэ нэгэшье хүн поли дээрэшье, ток дээрэшье үзэгдөөгүй. Юун болооб гэжэ нүхэр Поповһоо асуухада: «хуушанай һайндэрые тэмдэглэжэ, 14-нэй үдэр архидаад, хойто үдэрынь хэншье ажалда гаража үгэбэгүй» гэжэ хөөрөө. Тэрэ хабаданъ колхозой поли дээрэхи таряан, солоомо соогуур малнууд бэлшэжэ баһал найрлажа, сэнгэжэ байгаа.

Колхозой нэгэдэхи бригада Бургалтай гэжэ газарта оршодог. Мүн энэ бригадын ток дээрэ суглараһан хэдэн зуугаад центнер таряан халажа, гутажа эхилээ. Тэрэниие хатаажа, сэбэрлэжэ амбаарта оруулха хүдэлмэри эмхидхэгдэнэгүй. Тэндэ байдаг зернопульт хэрэглэгдэнэгүй.

Таряагаа сэбэрлэхэ, хагааха харюусалгатай үе саг соо колхозниггууд уһан тулам болотороо архидажа, ток дээрэ нэгэшье хүнэй үзэгдэнгүй байхада, колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Т. Балдановай, мүн түрүүлэгшэ нүхэр Масловай хамаагүй ябажа ябадагынь гайхалтай байна.

Колхозниггудай ургууһан баян таряан хэды болотор саһанда даруулха, шубуунда эдюулхэ юм бэ? Зүгөөр нэгэшье килограмм таряанай зүйл малда тэжээл, страховой фонд гэжэ хадалгагдаагүй байһаар.

Иимэ харюусалгагүй бузагай байдалые МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд һайтар хаража байбашье, анхаралаа табинагүй гээшэ. МТС-эйхид үдэр бүри колхозой хоёр тогой хажуугаар хүнгэн машинаар гүйлгэлдэбэшье, «нюдөө аняад, шэхээ таглаад» гарана.

Иимэ байдалтай саашадаа эбсэхээр бэшэ. Юуб гэбэл, тогууд дээрээ байһан машинануудаа хүсэдөөр ашаглажа, колхозниггудаа хүдэлгэбэл, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз таряагаа саг болзортонь сэбэрлэжэ, үрэһээ, страховой фондоо хаагаад, ажалта үдэртэнь гэшүүдтээ хубааха, малдаа таһалха хүсэд аргатай.

Д. Аюшеев.

Республикын МТС-үүдтэ солоомо һүрилэлгын ябаса тухай 1956 оной октябриин 25-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

МТС-үүд	Солоомо һүрилэлгэ	МТС-үүд	Солоомо һүрилэлгэ
Сэлэнгын	100,0	Ново-Брянин	32,6
Сүхын	100,0	Жэрэмэй	41,4
Селендумын	85,3	Охин-Булагай	38,2
Түнхэнэй	82,8	Баргажанай	36,1
Кабанскын	79,5	Нарһатын	35,4
Хэрэнэй	78,5	Курбын	34,9
Иволгын	76,7	Цагаан-Усанай	33,3
Итанцын	76,1	Эгэтын	31,4
Ехэ-Куналейн	70,6	Закаменай	31,2
Үдын	66,9	Үшөөтэйн	30,8
Погранична	65,4	Хамнигадайн	24,9
Темлюйскэ	64,8	Гашейн	23,5
Хориин	64,7	Кяхтын	20,4
Хэжэнгын	63,9	Бага-Куналейн	19,0
Тарбагатайн	59,3	Ехэ-Кударын	14,8
Чесанын	57,0	Хонхолойн	14,5
Саянтын	53,0	Суулгын	11,2
Ториин	48,3	Бичурын	9,7
Хүнтэйн	43,7	Бургалтайн	8,9

Сатирын булан

Андрей МАНГАТХА

Эхын эрхэ таалуу[р] Эсэгын бэрхэ тоолуу[р]

Зарим залуу басагад, ... арбадахи класс дүүргэмсээр... саашаа һурахамнай гээд, ... һургуулида абташьегүй ... ажал хэхэ дурагүй ... гэртэхинэйнгээ гэр хараад, ... гоёхо ажалтай ябадаг ушар... юм.

Аттестат зундаа абаһан
Анандын Балмасу һунаа:
Багшын институтда барһан
Бэшэлгээр бирангүй унаа.
Ерэхэ жэлдэ аргатай гээд,
Ёхээршье һанаата болоогүй
«Аргатай» гэһэи сагтаашье
Арайл орожо шадаагүй.

Баабайн ута гартайда
Басаган абтаа заочнодо:
Тэндэ һураһан нэрэтэй,
Тоодо ороһон түүхэтэй.

Анандын хүүгэн тиигэжэ
Амархам гэжэ ганирба.
Аба эжы хоёр гээшэ
Амашье гарангүй зүбшөөбэ.

Үдэр бүри хубилдаг,
Үнгэ танин хубсалдаг:
Улаан һаа—улаан,
Ногоон һаа—ногоон.
Хара һаа—хара,
Шара һаа—шара.

Хангал охин духиинь
«Кремль» гэжэ нэрэтэй.
Хоёр модондо тэрэнь
Хамар сорьёхо хүсэтэй.

**

Манай энэ шүлэгэй
Мораль тон тодо гээ:
Эхын эрхэ таалуур,
Эсэгын бэрхэ тоолуур...

В. ОЧИРОВ

Һайрхуу Дэлэг

Дэлэгни институтда ороһоо[р]
Дээрэлхүү зантай болошоо.
Мэндээшье хэлэхээ болиһо[н]
Мэнэ жэлдээ духэшоо.
Студент нэрэтэй байбашье,
Стипенди нэгэтэшье абанаг[үй]
Эжынгээ шадалые мэдэбэш[ье]
Иигэжэ бэшэхэһээ арсанаг[үй]
«Һүнэйнгөө машина худалд[ажа]
Һаяар мүнгэ эльгээгыш.
Хүбүүншни институдаа дүү[...]
Хэзээшье мартахагүй тэжээ[...]
Мүнгэнэй хэрбээ ерээ һаа,
Мэдээгүй городоор гүйдэг ...
Шэлтэйхэниие гэнтэ хараа ...
Шүлһөө һайруулан абадаг ...
Бэрхэш гүүлэхэ хүсэлэнтэй ...
Барагтайхан хүнүүдые хара[...]

Банзаровай нэрэмжэтэ инсти[тут]
Барагхан студентби гэдэг ...

Коммунистическэ партиин, Советскэ гүрэнэй гайхамшагта ажал-ябуулагша

Г. К. Орджоникидзын түрэһөөр 70 жэлэй ойдо

☆ ☆

Коммунистическэ партиин, Советскэ гүрэнэй гайхамшагта ажал-ябуулагшадай нэгэниинь байһан Григорий Константинович Орджоникидзын түрэһөөр 70 жэлэй ойе мүнөөдэр совет арад тэмдэглэжэ байна.

Г. К. Орджоникидзе бүхы ами наһаяа манай ороной ажалшадта, коммунизмын хэрэгтэ зорюулан үгэһэн байна. Бүри залуу ябахадаа, 1903 ондо большевигүүдэй партида ороод,ородой түрүүшын революциин жэлнүүдтэ, реакциин жэлнүүдтэ Закавказиин ажалшадай дунда революционно ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Барагдашагүй ехэ эршэ хүсэтэй, хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ үнэн сэхэ, урдаа табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэхэдээ шанга зоригтой байһан дээрэһээ Орджоникидзе большевистскэ партиин элитэ ехэ хүдэлмэрилэгшэдэй зэргэдэ дэбжэн гараа һэн. 1911 ондо Орджоникидзе хадаа В. И. Ленинэй хүтэлбэреэр Лонжюмодохи (Париж шадар) партийна һургуулида һураа, һүүлээрнь Ленинэй даалгабаряар Ниитэородой партийна конференцидэ бэлэдхэхэ хүдэлмэри Росси дотор ябуулаа. 1912 ондо партиин VI (Пражска) конференци дээрэ Орджоникидзе Центральна Комитедэй гэшүүн болгогдон һунгагдаад, ЦК-гэй Ородой бюрогой составта ороо.

1912 оной апрельдэ Орджоникидзе арестовалагдаһан байна. Шлиссельбургын түрмэдэ гурбан жэл соо һуугаад, Якутск руу сүлэгдөө һэн. Февральска революциин һүүлээр Орджоникидзе сүлэлгэһөө табигдаа. 1917 оной июньдэ Орджоникидзе Петроград ерээд, социалистическэ революци бэлэдхэхэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Агуусхэ Октябрьска социалистическэ революциин үдэрнүүдтэ, гражданска дайнай жэлнүүдтэ Орджоникидзе Совет гүрэнэй сэрэгэй-политическэ элитэ ехэ ажал-ябуулагшань болобо. Хойто Кавказай болон Закавказиин арадуудые интервентнүүдэй, сагаантанай, буржуазна националистнуудай дарлалтаһаа сүлөөлхэдэ Орджоникидзе ехэ үүргэ дүүргээ.

Советскэ правительство гражданска дайнай фронтнуудта Г. К. Орджоникидзын гаргаһан дайшалхы аша габьяае үндэрөөр сэгнээ һэн. Орджоникидзе Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан байна.

Г. К. Орджоникидзе Совет ороной арадуудай хани барисаае бэхижүүлхын түлөө эрид шангаар тэмсэдэг байгаа.

Гражданска дайнай һүүлээр Орджоникидзе Закавказиин партийна организациие ударидаһан, ленинскэ национальна политикын үндэһөөр, С. М. Кировтэй хамта Закавказиин арадуудые советскэ нэгэн бүлэ болгожо нягтаруулан жагсааһан юм. Орджоникидзе Закавказиин ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргөө, буржуазна националистнуудта эсэргүүсэн эрид шангаар тэмсэдэг байгаа.

1921 оной мартһаа Г. К. Орджоникидзе партиин ЦК-гэй гэшүүн, 1926 оной июльһээ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүдэй кандидат байһан юм.

1926 ондо Орджоникидзе ЦКК—РКИ-е толгойлогшоор томилогдоо һэн. Ленидэ, партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ ябаһан Орджоникидзе энэ тушаалда байхадаа, партийна болон советскэ организацинуудые троцкистнуудһаа, баруунай оппортунистнуудһаа, манай Эхэ ороной политическэ ба ажахын хүсэ шадал һуларуулхаяа һэдэһэн али бүхы дайсадһаа сэбэрлэхэ угаа ехэ хүдэлмэри ябуулаа.

Социальна составаа һайжаруулха талаар энэ үедэ партиин хэһэн ехэ хүдэлмэриишье ЦКК-гэй хүтэлбэрилэгшэ байһан Г. К. Орджоникидзын нэрэтэй нягта холбоотой юм. ЦКК-гэй хиналта, туһаламжын ашаар 1927 ондо бүхы ороноймнай коммунистнууд дахинаа шэнээр бүридхэгдэһэн, 1929—1930 онуудта партиин ехэ сэбэрлэлгэ болоһон байгаа.

Тэрэ үедэ партиин Центральна Хиналтын Комисси СССР-эй Хүдэлмэришэн Таряашанай Инспекциин Арадай комиссариадтай нэгэ орган болгогдожо нэгэдүүлэгдэһэн байна. Тэрэ Комисси Совет гүрэнэй аппарадые һайжаруулха тухай Ленинэй зааһан захяа заабари бэелүүлхэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргээ. Г. К. Орджоникидзе хадаа В. И. Ленинэй, партиин Центральна Комитедэй заабаринуудые хүтэлбэри болгон, ЦКК—РКИ-гэй гол анхаралые аппарадай хүдэлмэридэхи тон харша зүйл болгошо бюрократ хойрог ябадалтай тэмсэхэ хэрэгтэ зорюулдаг һэн.

Манай гүрэнэй, Коммунистическэ партиин гайхамшагта ажал-ябуулагша Орджоникидзе эмхидхэлшын угаа ехэ шадабаритай, олониитэ зонтой саг үргэлжэдөө холбоотой, шанга зоригтой байхатайгаа нэгэн хамта, мүн партийна талаараа тон эрид сэхэ байһан юм. 1930 ондо Орджоникидзе ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн болгогдожо һунгагдаһан, Арадай Ажахын Дээдэ Соведэй (ВСНХ-гэй) түрүүлэгшээр томилогдоһон байха юм.

ВСНХ-гэй түрүүлэгшэ, һүүлээрнь хүндэ промышленностиин арадай комиссар ябаһан Орджоникидзе эмхидхэлшын угаа ехэ бэлиг шадабаряа, политическэ хүтэлбэрилэгшын дүй дүршэлөө, өөрынгөө бүхы эрдэм бэлигые, эршэ хүсые социалистическэ экономикын эгээн шухала үндэһэ һуури болгошо хүндэ индустри байгуулха агуусхэ хэрэгтэ зорюулаа һэн.

Орджоникидзе партиин тогтоол заабаринуудые хэлбэришэгүй зоригтойгоор бэелүүлдэг байһан юм. Серго хадаа хүнүүдые техникын шэнэ шэнэ дэбжэлтэ туйлалгада зориг жуулжа шадахаһаа гадна, мүн бүхы наукануудай эрхим дээжэ болгошо марксизм-ленинизмые шудалха хэрэгтэй гэжэ хүндэ промышленностиин кадрнуудта заадаг байгаа.

Хүндэ промышленностьда хүдэлмэрилхэ үедөө Орджоникидзе хэдэн олон ехэ ехэ эмхидхэгшэдые, арадай ажахын олон ондоо һалбаринуудай хүтэлбэрилэгшэдые хүмүүжүүлэн гаргаа. Һайнаар хүдэлмэрилдэг залуу инженернүүдые Орджоникидзе хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлэн табихаһаа айдаггүй байгаа, тэдэниие эсэтэ ёһоор хүмүүжүүлэн һургадаг байгаа.

Ямаршье бэрхэшээл дабажа, урдаа табигдаһан зорилгоо сэхэ шууд дүүргэжэ шададаг хүдэлмэрилэгшэдые Серго ехээр сэгнэдэг һэн. Серго болбол хүндэ промышленностиин хүтэлбэрилэгшэдыешье мүн лэ иимэ шанартай байхаар хүмүүжүүлдэг бэлэй.

Орджоникидзе ажалдаа үүсхэл гарган ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдые илангаяа дуратайгаар хүмүүжүүлдэг һэн. Г. К. Орджоникидзе тэдэнэй үнэтэ үүсхэлые дэмжэн дэлгэрүүлдэг, эрхимүүдыень промышленностиин хүтэлбэрилхы тушаалда зоримгойгоор дэбжүүлэн табидаг байгаа. Үүсхэл гарган ажалладаг хүдэлмэришэд — урдаа һанаха юумэмнай гээшэ, тэдэнэр Советскэ Союзай олон түмэн хүдэлмэришэдые эршэ хүсөөрөө зориг жуулна гэжэ Орджоникидзе хэлэдэг һэн.

Г. К. Орджоникидзын хүтэлбэреэр СССР-эй хүндэ промышленность бата найдамтайгаар улам бүри хүгжэжэ байгаа. Нэтэдэхи табанжэлэй түсэбэй даалгабаринууд хүндэ индустриин талаар үлүүлэн дүүргэгдээ һэн. Нэгэдэхи табанжэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэһэнэй эсэстэ Совет орон хүсэн түгэлдэр индустриальна гүрэн болоһон байна. Промышленность, хүдөө ажахы болон транспортмнай тон шэнэ машина зэмсэгээр, түхеэрэлгээр хангагдаа. Совет гүрэнэй арми болон флот мүнөө сагай буу зэбсэгээр зэбсэглэгдэһэн байна. Соведүүдэй орон арадайнгаа ажахын шухала һалбаринуудые һэльбэн шэнэдхэжэ, экономическа талаараа шэнэ ехэ хүгжэлтэ туйлаа һэн. Манай орон коммунизмын түлөө тэмсэхэдээ эдэ бүхы илалтануудые хамагай түрүүн Коммунистическэ партиин ашаар туйлаа гэжэ Коммунистическэ партиин, совет арадай үнэн сэхэ хүбүүн Орджоникидзе хододоо тэмдэглэдэг байгаа.

«Түсэбтэ ажахыгаа эрхилхын тулада, манай орон дотор лэ байһан юумэтэй байха хэрэгтэй: Совет засагтай байха хэрэгтэй, пролетариадай диктатуратай байха хэрэгтэй, ленинскэ партитай байха хэрэгтэй»,—гэжэ Орджоникидзе 1936 ондо хэлээ һэн.

Партиин XVII съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Г. К. Орджоникидзе съездын делегадуудай урда хүндэ промышленностиин томо томо центрнүүдые байгуулха тухайда дэлгэр[энгүй]гээр харуулан хэлээ һэн. «М[анай] парти, ленинскэ парти тон ... хүндэ байдалда угаа ехэ зо[...]нуудые бэелүүлдэг байгаа. Ти[иг]өө өөрынгөө асари ехэ, хүсэ[...] никэтэй өөрынгөө кадрнуудт[аа] лоод байхадаа, энэ парти ... дэхи табанжэлэй түсэбые ... түрэтэйгөөр бэелүүлхэ байна[...] жэ Серго түгэсхэлдөө хэлээ һэ[н].

Парти, Правительствомнай [...] индустриин хүдэлмэрилэгшэд[...]дэнэй алдарта наркомой ... баатаршалгануудые үндэрөөр [...]нээ һэн. Индустри байгуулха [...] техникэ шудалан хэрэглэхэ, [...]новска хүдэлөө хүгжөөхэ ... гайхамшаг ехэ аша габьята[й] һанайнгаа түлөө Г. К. Орджо[никид]зе Ленинэй орденоор, мүн А[...] Улаан Тугай орденоор шаг[нагдаа] һэн.

Ганса нэгэн хүнүүдтэ шүт[...]гэдэг ба энээнһээ уламжал[...] ветскэ байдалай, социалист[...] хуули ёһоной гурим эбдэгдэд[...] һан тэрэ үедэ Орджоникидзе[...] хүнэр хүндэ бэрхэшээлнүүд ... додог һэн. Г. К. Орджоникидз[е] зонтойгоо нягта холбоотой ... Серго Орджоникидзе шэнэ ... зохёогшо олониитэ ара[...] зоно[...] лото дээрээ түүхэ б[айг]уула[...] үүсхэн зохёохы хүсэ шадалд[...] дэршэгүй бата эршэ зоригто[й] ехээр этигэдэг һэн.

Ленинэй түхэлтэй партийна[...] гүрэнэй гайхамшагта ажал-яб[уулаг]ша байһан Серго Орджони[кидзын] мүнхэ дурасхаалые манай ... сэдьхэл зүрхэндөө хододоо ... хадагалжа ябадаг.

Г. К. Орджоникидзын алда[рта ре]волюционно замынь сааша[а] советскэ хүнүүдтэ жэшээ ... гэдэниие коммунизмын түл[өө] габьята тэмсэлдэнь зориг[...].

Н. ЛАР[...]

Үүсхэлтэ ажалай үрэ дүн

(ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ВЫСТАВКЭҺЭЭ)

...лай түрүүшүүл

...ДЭЭРЭ (дээрэһээ доошонь): ...МТС-эй 6-дахи тракторна ...бригадир С. З. Таханов, Хру...нэрэмжэтэ колхозой һаалишан ...Андриевская, Хрущевой нэрэмжэ...ой адуулгашан Г. А. Попов, ...ай нэрэмжэтэ колхозой залуу ...Г. Н. Сороковикова.

Тоо баримта

...Тоорын сомоной Соведэй ...най нэрэмжэтэ колхоз ...лдэ 5 мянган кубометр ...ын модо бэлэдхээд, 300 ...й байха типовой 3 байра, ...й 2 байра, 1500 хонидой ...дал, шубуунай типовой ...бани, конторо баряа.

...ймаг доторнь бага урга...гэдэг культурануудай: ...ай, хабарай хара таряа...мениин орондо үндэр ...а үгэдэг культуранууд ...таригдадаг болоо. Баян ...та культурануудай та...1700 гектараар ехэ бо-

Ажалай амжалта—оролдолгын хүсэн

Аймагай хүдөө ажахын выставкэ ажахын үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдые согсолон харуулхаһаа гадна, саашанхи зорилгыемнай тодоруулжа үгэнэ. Энэ жэлэй выставкые эрхим бэлэгтэйгээр угтаха гэжэ оролдооб. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һааха уялга абаһан аад, 1745 литр һү һаагааб. Нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал, үнеэн бүриһөө 700 литрээр ехэ һүн һаатдаһан болоно.

Даадаг ажалдаа үнэн сэхээр,-оролдосотойгоор хандажа, дүй дүршэлөө алхам бүхэндөө арьбадхан ябаа һаа, нютагайшье үүлтэрэй үнеэнһээ һү ехээр һаажа болохо байна.

Би 14 наһатайдаа (1933 ондо) анха түрүүн һаалишан боложо орооһэм. Жэл бүри 13—14 үнеэдые даажа абаад, түсэбөөр хараалагдаһан даабаряа ходо дүүргэжэ ябааб.

Үнеэдэйнгээ һү ехээр үгэхынь тулада, тэдэнэй анхан тугаллахаһаа эхилээд бэеэ хүсэтэрнь саг үргэлжэ анхарал табидагби. Шэнэ гунжадые түрүүлээд нэгэ гараар һургаха шухала. Мүн үнеэдые тобир тарганаар ондо оруулха, хаһа саг соонь шэмэтэй һайн тэжээлээр хангаха, уһалха шухала юм. Хоног соо хоёр дахин уһалдаг, үдэрынь үбһэтэй солоомо холижо эдюулдэг, 300 грамм талха, 5 килограмм силос үгэдэгбди. Үнеэдые гурба тугаллуулаад, һүтэй боложо эхилхэдэнь залуу һаалишадта дамжуулан үгэдэгбди.

Түрүү, шэнэ арга шудалжа, ажалдаа хэрэглэхэ гэжэ оролдодогби. Тугалые эхэһээнь һалгаажа, угжаар тэжээхэ, түлигдэдэггүй байрада байлгажа түлжүүлхэ гээшэ манай эрхэ байдалда тон зохистой байна. Юундэб гэхэдэ, эхэһээнь һалгаангүй тэжээхэдэ һайхан һүүень барагсаан хүхэжэрхидэг, ехээр заядадаг юм. Түлигдэдэггүй байрада бэежэһэн тугал хүйтэндэ тэсэмгэй, шэрхи байдаг.

Ажахын жэл үнгэржэ, шэнэ жэл гараба. Үбэлэй харюусалгата хаһын эхилхэ саг газаа орожо ерээд байна. Үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэхын тула силос нёдондонойхиһоо ехээр бэлдэнхэйбди. Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, харин ерэхэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2 мянган литр һү һааха уялга абааб. Тэрэнээ нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тула оролдохоб.

Б. ХОЛБОЕВА, «Путь коммунизма» колхозой һаалишан.

Октябриин 21-дэ Түнхэнэй аймагай хүдөө ажахын выставкэ нээгдэһэн байна. Орооһо таряа улам ехээр ургуулжа абаха, адууһа малай ашаг шэмые бүри ехэ болгохо зорилготой зургаадахи табанжэлэй түсэбэй түрүүшын жэлэй даалгабарииие болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн эршэмтэ ажалай дүн выставкэ дээрэ харуулагдаба. Эндэ түрүү колхозууд, тракторна бригаданууд, таряанажалай бригаданууд, фермэнүүд, колхозно үйлэдбэриин бусад һалбаринуудай түрүүшүүл дүй дүршэлөө харилсан абалсаба.

Выставкэдэ хабаадаһан хэдэн нүхэдэй бэшэгүүд доро толилогдоно.

Эдэбхитэ ажалай ашаар

Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозойхид ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ яһала һайнаар хүдэлжэ, ороохото культурануудай баян ургаса абаа, гүрэндэ таряа тушааха ба худалдаха түсэбөө саг болзортонь дүүргээ, малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлээ.

1955 онойхитой жэшэбэл, ороохо тарянай ургаса 25 процентээр дээшээ болоо. 1674 гектар талмайһаа дунда жэшээгээр 14,5 центнер ороохон, тэрэ тоодо 853 гектар талмайн га бүриһөө 20,3 цент. шэниисэ абтаа.

350 гектар тарьялан түрүү аргаар амяарлан хуряагдаа.

Гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө сентябриин 7-до аймаг соогоо түрүүлжэ дүүргээд, 32,5 мянган пүүд шэниисэ гүрэндөө худалдаабди.

Таряанажалай нэгэдэхи бригада (бригадирынь нүхэр С. Л. Байбородин) үнгэрэгшэ жэлдэ газараа агротехникын заабариин ёһоор, эрхим шанартайгаар элдүүрилжэ, 560 гектар газарһаа дунда хэмжээгээр гектар бүриин 17,3 центнер ороохо таряа абаһан байна.

Мүнөө жэл 560 центнер таряан нэмэлтэ түлбэридэ үгтэхэнь.

Огородой эдеэн һайнаар ургаа. 40 гектар газарһаа дунда жэшээгээр га бүриин 122 центнер хартаабха абтаба. 2-хи, 3-хи бригадада гектарай 155—158 цент. хартаабха абтаа.

Мүн малажалай талаар зарим алхам хэгдээ. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо 40 процентээр ехэ һүн һаагдаа гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 1215 литр һүн һаагдаа. Энээниие нёдондонойхитой сасуулбал, үнеэн бүриһөө 105 литр һүн ехээр һаагдаһан болоно. Хоёрдохи бригада (бригадирынь Усольцев И. А.) үнеэн бүриһөө 1278 литр һү һааһан байна. Һаалишан Е. А. Андриевская 1604 литр һү һаажа, 25,5 кг. тоһо абаха болоо.

Үбэлэй сагта концентрат болон кукурузын силосээр энэ фермынхид үнеэдээ эдеэлүүлдэг. Зундаа үнеэдынь түхэреэн сүүдхэ соо адуулагдана. Үнеэдэй һубайралга усадхагдаа. Эрхим адуулгашан Алексей Григорьевич Поповой ажалые эндэ тусгаар тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Малай түл абалга яһала һайнаар үнгэрөө. 100 үнеэн бүриһөө 99 тугал абтаа һэн. 1-дэхи МТФ-дэ 124 үнеэнһээ 130 тугал абтаа.

Үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 18 процентээр үлүү ехэ мяхан абтаа.

Нооһо хайшалжа абалгын түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Нёдондо хонин бүриһөө 1950 грамм хайшалагдаһан һаа, энэ жэлдэ 2160 грамм хайшалагдаа. Эдэ бүгэдэмнай малшадай эрхим ажалаар туйлагдаа.

Нэмэлтэ түлбэри болгожо, 65 килограмм тоһон, 15 тугал, 8 поршоонхо, 4 үхэр колхозниигуудта үгтөө.

Нёдондо жэлэйхиһээ нэгэ хахад дахин ехэ үбһэ сабшаабди, 2 дахин ехэ силос дараабди.

Зуун үнеэдэй байха шулуун дал, 500 шубуунай байха байра, 1500 тонын багтаха шулуун овощехранилищи, 400 тонно силосэй багтаха нүхэн баригдаа, 300 хүнэй һууха. Культурын байшан барижа байнабди. Саашадаа үнеэдэй 4 рядтай байра машинын байха гараж, таряанай ток ба тусгаар талмай баригдахань.

Үнгэрэгшэ жэлэйхитэй жэшэбэл, колхозоймнай мүнөө жэлэй олзо доход 55 процентээр дээшэлжэ, 1 млн. 700 мянган түхэриг болоо.

Колхозниигуудай ажабайдал ба культурань улам дээшээ дэбжээ.

Үбэлдэ бэлэдхэлгээ дүүргүүтэй байнабди. Малай байранууд заһабарилагданхай, 4 кормозапарник тодхогдоо, дүүжэн харгы табигдаа.

Үбэлжэлгээ эрхимээр үнгэргэхэ, ерэхэ жэлдэ таряалангай бүри баян ургаса хуряаха, малайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ, гахай шахалгые 30 процентээр нэмээхэ, үнеэн бүриһөө 1700 литр һү һааха зорилго табинхайбди.

С. Шафиров, Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Улам ехэ амжалта туйлахаб

Аймагай хүдөө ажахын выставкые амжалтатайгаар угтаһандаа омгорхоноб. Энэ жэлдэ 334 гектар таряа хуряажа, 5600 центнер ороохо сохёоб. Тэрэ тоодо 60-аад гектар шэниисэ лафетнэ жаткаар хуряагаа һэм. Хуряалгын түлэг үедэ үдэрэй 18 га хададаг байгааб. Лафетнэ жаткаар хадаһан таряагаа 2—3 хонуулаад, подборщигтой «С-4» комбайнаар суглуулжа, гектар бүриин 24 центнер эрхим шанартай, аржагар шара шэниисэ абажа тушаагаа һэм.

Энээнһээ урда амяарлан хуряалга тухай дуулаашьегүй, тэрэнэй һайниие мэдээшьегүй байгааб. Энэ түрүү аргын үнэхөөрөө һайниие бодото дээрэнь хараа б. Саашадаа амяарлан хуряалгын мастер болохые оролдохоб.

Би 11 жэлэй туршада «Сталинец-6» комбайнда хүдэлнэб. Шадабари мэргэжэлээ улам дээшэлүүлжэ, түрүүшүүлэй дүршэлые халан абажа, ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлхэ зорилго табидагби. Мүнөө комбайнерай, шофёрой, дарханай мэргэжэлтэй болонхойб.

Комбайнер болохоһоо хойшо жэлэйнгээ түсэбые ходо үлүүлдэг, һүүлэй гурбан жэлэй туршада 300 процент хүрэтэр дүүргэдэг байгааб. Нёдондо 500 гектар таряа хадажа, 6100 центнер ороохо сохёо һэм. 1953 онһоо хойшо Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ ходо хабаадааб. Мүн ерэхэ жэлдэ хабаадалсаха эрхэтэй болооб.

Нёдондо жэлһээ хойшо комбайнай сохиһон таряае сэхэ машинада ашажа үгэдэг болообди. Тиихэдэ ажал хүдэлмэри түргэдэжэ, үсөөн хүн ехэ юумэ бүтээдэг болоно.

Залуу комбайнернуудые һургажа, дүршэл шадабаритай болгохын тула оролдолго гаргадагбди. Энэ жэлдэ хоёр шэнэ комбайнерые һургааб. Хойто жэл үшөө нэгэ хүниие комбайнерай мэргэжэлдэ һургаха хүсэлэнтэйб.

Таряа хуряалгын үедэ комбайнай һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ябахын тула тэрэнээ ходо шалгажа, ябууд заһажа байха хэрэгтэй юм. Мүнөө трактор, комбайнаа заһабарилжа эхилэнхэйбди.

Ерэхэ жэлдэ 300 гектарһаа доошо бэшэ таряае амяарлан хадаха, 200 гектар таряалангаа комбайнаар сэхэ хуряаха уялга абанаб.

Д. ИСТАЕВ, Түнхэнэй МТС-эй комбайнер.

Ажалай түрүүшүүл

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (дээрэһээ доошонь): Түнхэнэй МТС-эй комбайнер Н. Д. Бутаков, «Путь коммунизма» колхозой һаалишан Б. Д. Холбоева, Түнхэнэй МТС-эй комбайнер Д. Ш. Истаев, XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Е. Н. Попова.

Ажал хэһэн—амбаар дүүрэн

Хүхэ манай огторгойн хаяас хурса шорогор оройгоороо хадхан байна гэһэндэл холо саагуур нэмжыжэ, сагаан мүнгэн малгайгаа һагсалзуулан толотуулагша, Алтан Мундарга намарай намжаа сагта үзэсхэлэнтэй гоёор харагдана. Энэ гайхамшагта уулын хормойдо үрэжэлтэ баян газартай, хүндэшэ налархай, ажалша бүхэриг зонтой Түнхэн нютаг оршоно. Мүнөө жэл тэндэ урда урдынхиһаа һураггүй баян ургаса хадхаг абтанхай. Мүн адууһа малынь атар тарган болонхой.

Эгээл энэ үелэ аймагай хүдөө ажахын выставкэ нээгдэбэ.

Хүдөө ажахыгаа түргэнөөр хүгжөөхэ зорилготой зургаадахи табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые болзорһоонь урид бэелүүлхын тулада оронойнай ажалшад, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд горьтой амжалта туйлаа. Мүн энэ хэрэгтэ Түнхэнэй ажалшад хубитаяа оруулжа, выставкэе ажалай шэнэ амжалтаар угтаба.

Тиигэжэ гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид республика соогоо түрүүлэн дүүргээ. Түсэбһөө гадуур 150 мянган пүүд таряа гүрэндэ тушааха уялга абаһан аад, 218 мянган пүүд тушаагаа. Энэнь нёдондонойхиһоо 60,5 мянган центнерээр ехэ болоно.

Аймагай колхозууд овощь болон хартаабха тушааха түсэбөө саг болзор соонь дүүргэхэһээ гадна, 33 мянган пүүд хартаабха, 12 мянган пүүд овощь түсэбһөө гадуур худалдаба.

Аймаг доторхи ороохото культурын гектар бүриһөө 10,9 центнер ургаса абтахаар хараалагдаһан аад, 12,3 центнер абтаа. Колхозууд эрхим шанартай өөһэдын үрэһэтэй болоо.

Жуковай нэрэмжэтэ колхоз ороохото культурын талаар аймаг дотороо эгээ баян ургаса абаа. Дунда жэшээгээр гектар бүриин 16,6 центнер ороохо таряан абтаба. Калининай нэрэмжэтэ колхозой 43 га газар Т. С. Мальцевай аргаар элдүүрилэгдэжэ, гектар бүхэнһөө 28 центнер, «Путь Ленина» колхозой 60 гектарһаа га бүхэнэй 32 центнер шэниисэ абтаа.

Огородой культурануудые ургуулха түсэб аймаг дотор мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдээ.

Түнхэнэй МТС жэлэйнгээ түсэбые 105 процент, Хэрэнэй МТС 101 процент дүүргээ. Түнхэнэй МТС-эй 6-дахи тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Таханов С. З.) жэлэйнгээ түсэб 150 процент дүүргэһэн байна.

Аймагай выставкомой түрүүлэгшэ А. Стрелков хүдөө ажахын выставка нээжэ байна.

Түрүү трактористнуудай тоо улам олошороо.

Түнхэнэй МТС-эй комбайнер Н. Д. Бутаков 359 га таряалангые амяарлан хуряажа, 6014 центнер таряа сохёо. Мүн эндэхи комбайнер Д. Ш. Истаев «Сталинец-6» комбайнаар 334 га таряалангые хадажа, 5600 центнер таряа сохёо.

Малажал хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалта туйлагдаа. Һаамхай үнеэн бүриһөө 863 килограмм һүн һаагдаа. Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо үнеэн бүриһөө 1215 килограмм, «Путь коммунизма» колхоздо — 1048 килограмм һаагдаа. Һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ «Путь коммунизма» колхозой һаалишан нүхэр Б. Д. Холбоева түрүүлжэ гаранхай. Үнеэн бүриһөө 1745 литр һү һааһан байна. 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан С. М. Попова үнеэн бүриһөө 1730 килограмм, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Андриевская—1519 килограмм, Булганинай нэрэмжэтэ колхозой залуу һаалишан Г. Н. Сороковикова 1502 килограмм һү һаагаа. Мянгаад гаран литр һү һааһан һаалишад аймаг дотор нёдондо 14 байһан аад, мүнөө 77 болонхой.

Аймагай ажалшадай эдэ амжалтанууд тухай октябриин 20-до болоһон түрүүшүүлэй суглаан дээрэ дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдээ. Выставкын нээгдэһэн үдэр — октябриин 21-дэ аймагай түрүүшүүлэй, мүн колхозуудай болон МТС-үүдэй амжалтанууд уранһайхан стендүүдтэ, диаграмма, зурагуудаар дамжуулагдан годорхойгоор харуулагдаа. Овощиин, ороохо тарянай баян ургаса харуулһан һонирхолтой экспонадууд выставкэдэ табигдаа. Ажалай түрүүшүүл дүй дүршэл тухайдаа хөөрэлдэбэ.

Выставкэдэ хамтадаа 1041 түрүүшүүл, хоёр МТС, 15 колхоз, таряанажалай 21 бригада, тракторна 11 бригада, 9 фермэ, овощь тарижа ургуулдаг 3 бригада, хартаабха таридаг 1 звено хабаадаба. Выставкэдэ хабаадагшадта дипломууд болон үнэмшэлгэнүүд барюулагдаа.

Удаань колхозуудай гүйгөөшэ хатарша хүлэгүүдэй уралдаан боложо, түрүүлэн гараһандань үнэтэ шангууд үгтөө. Выставкын үедэ Бурят-Монголой оперно театрын артистнар концерт харуулаа.

Д. ЧИМИТОВ.

Тоо баримта

✦ Энэ аймагай ажалшад 1950 онһоо хойшо 451 гэр өөһэдтөө баряа. 14 мянган малай байха байранууд баригдаа.

✦ Колхозниигууд ба механизаторнуудай оролдолгоор үнгэрэгшэ жэлдэ 3 мянган гектар таряаланда нютагай ба минеральна үтэгжүүлгэ хэгдэһэн байна.

✦ 1955—56 оной туршада аймаг доторнь 2 мянга гаран гектар шэнэ газар элдүүрилэгдээ. Түрүүшынгээ жэлдэ ороохото, тэжээлэй болон бусад культуранууд тэндэ таригдаад, баян ургаса абтаа.

Арадай демократиин оронуудта

Инженер Зденек Рублычын зохёоһон «Л-40» гэжэ шэнэ самолёт һаяхан Прагада туршагдаа.

Энэ самолёт час соо 230 километр ниидэнэ. Гурбан хүнэй һууритай энэ самолёт 105 морнной хүсэтэй юм. Час соо ниидэхэдэ 20 литр бензин гаргашалха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Л-40» гэжэ шэнэ самолёт ниидэжэ ябана.

ТАСС-эй фотохроника.

ТИРАНА, октябриин 26. (ТАСС). Албаниин хүдөө тосхонуудта октябриин эхэер 80 шахуу шэнэ һургуули нээгдээ. Албаниин тосхонуудта эрдэм болбосорол хүгжэн дэлгэржэ байна. Хүдөө нютагуудта һургуулиин наһанай бүхы үхибүүд һурадаг болоо. Орон дотор эхин, долоон жэлэй, дунда 1800 шахуу һургуули бии болоо. Хүдөөгэй олон мянган хүбүүд, басагад республикынгаа техникумүүд болон институдуудта, Советскэ Союзай, арадай демократиин оронуудай дээдэ һургуулинуудта һурална. Һээг бэшэг мэдэхэгүйшүүл эрдэм номдо һуража байна.

Таряашадай бэеын элүүрые хамгаалха хэрэгтэ гүрэн ехэ анхарал хандуулна. Хүдөө тосхонуудта мүнөө үедэ 24 больница, 430 амбулатори, нарайлагтын 47 гэр байгуулагдаа. Хүүгэдэй 150 гаран сад болон ясли нээгдээ.

ПЕКИН, октябриин 25. (ТАСС). Энэ жэлдэ Хитадта реактивна самолёдууд, ашаанай машинанууд, хүсэ ехэтэ гидротурбинанууд бүтээн гаргагдадаг болоо. 3 мянган тонно уһа түриидэг суднанууд, автоматическа станогууд, орёо нарин приборнууд, арадай ажахыда шухала хэрэгтэй бусадшье зүйлнүүд Хитадта бүтээн гаргагдадаг боложо байна.

Ороной промышленностиин шэнэ ехэ амжалта туйлаһан тухай «Женьминьжибао» газетэ мүнөөдэр мэдээсэбэ. КНР-эй химическэ промышленностиин министерствын «Юнлинин» гэжэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд нефтиин заводуудта хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээгээ. Иимэ түхеэрэлгэнүүд урдань хилын саанаһаа асарагдадаг байһан юм. «Юнлинин» гэжэ заводой амжалта туйлаһанайнь түлөө КНР-эй Гүрэнэй Совет хүдэлмэришэд болон инженернүүдые мүнгөөр шагнаа.

ПЕКИН, октябриин 25. (ТАСС). КНР-эй, ГДР-эй Наукануудай академигүүд научна харилсаа байгуулха тухай хэлсээе октябриин 24-дэ баталаа гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна.

Хэлсээнэй ёһоор, КНР-эй, ГДР-эй Наукануудай академигууда бэе бэедээ залуу научна хүдэлмэрилэгшэдые эльгээлсэхэ болоо. Тэрэшэлэн лекци уншахын, научна сессинүүдтэ хабаадалсахын тулада эрдэмтэдэ эльгээлсэхэ юм.

ПЕКИН, октябриин 25. (ТАСС). Хитадай Ганьсу гэжэ провинциин таряашад ехээр гандаһан энэ жэлдэ рисэй, шэнисын, мүн бусадшье культурануудай баян ургаса хуряагаа. Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ провинцида 5.850 мянган тонно ороохо таряан хуряагдаа. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 50 процентээр ехэ болоно.

Таряашадые кооперативта нэгэдүүлһэнэй ашаар лэ иимэ һайн ургаса хуряагдаа. Таряашад кооперативта нэгэдэһэнэйнгэ һүүлээр уһалагдадаг газарайнгаа талмайе нилээд үргэдхөө, 140 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаа.

Азиин, Африкын оронуудһаа ООН-эй дэргэдэ байһан түлөөлэгшэдэй зүблөөн

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 24. (ТАСС). Азиин, Африкын оронуудһаа ООН-эй дэргэдэ байгаа түлөөлэгшэд үсэгэлдэр уулзажа, Алжирай асуудалаар ажаллуулгатай зүблөөн хэгээ гэжэ Юнайтед пресс агентство мэдээсэнэ. Мароккын, Тунисай, Алжирай түлөөлэгшэд тэрэ зүблөөндэ байлсаа.

Францын сэрэгэй засагархидаар арестовалуулагдаһан Алжирай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэх табан ажал-ябуулагшадые түргэн саг соо сүлөөлхэ эрилтэй Франциин үмэнэ табигдаһан тухай коммюнике нэгэн дуугаар баталан абтаа гэжэ Индонезиһээ ООН-до байгаа түлөөлэгшэ Суджарво зүблөөнэй һүүлээр мэдүүлээ. Алжирай ажал-ябуулагшадые арестовалһан ушар хадаа Хойто Африкын амгалан байдалые аюулда оруулха байна гэжэ коммюнике соо заагдана.

Энээнэй урда тээ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, Азиин, Африкын оронуудһаа ООН-эй дэргэдэ байгаа түлөөлэгшэд Алжирай асуудалые Генеральна Ассамблейн XI сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулхые гуйба.

Пакистанай Премьер-Министр Пекинһээ мордобо

ПЕКИН, октябриин 24. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Пакистанай Премьер-Министр Сухраварди, тэрэнтэй суггаа ябалсаһан хүнүүд мүнөөдэр Пекинһээ мордоо. Тэдэнэр нютагаа бусахынгаа урда тээ Хитадай ажалшадта хандажа үгэ хэлээ.

КНР-эй гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лай, премьерэй орлогшонор Хэ Лун, Ли Фу-чунь, Ли Сяньнянь, тэрэшэлэн бусадшье тусхай тушаалтад, Мусульманай элитэ ажал-ябуулагшад, демократическа партинууд болон арадай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, дипломатическа корпусой гэшүүд Пакистанай Премьер-Министрые аэродром дээрэ үдэшөө.

Сухраварди аэродром дээрэ микрофоной дэргэдэ ерэжэ үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлээ: «эб найрамдалые сахихын тулада Хитадай, Пакистанай хоорондохи хани харилсаае саашадань бэхижүүлхэ бүри һайн арга боломжо мүнөө бии болобо». Бэе бэедээ ашатай тэгшэ тайгаар харилсаха бүхы арга бии болобо, манай хамтын оролдолго эб найрамдалые сахиха хэрэгтэ зорюулагдаха зэргэтэй гэжэ Пакистанай Премьер-Министр хэлээ.

„ТУ-104" самолёт Рангунһаа ниидэн гараба

РАНГУН, октябриин 24. (ТАСС). «ТУ-104» гэжэ советскэ пассажирска реактивна самолёт энэ үглөөгүүр Рангунһаа Дели ниидэн гараа. Энэ самолёт Москвaһаа Рангун хүрэтэр ниидэхэ зуураа, харгыдаа 9,5 час соо ябаа. Реактивна самолёт час соо дунда зэргээр 850 километр ниидэһэн байна. Гималай хадын оройгоор самолёдой ниидэхэдэ скоростьнь түргэдэжэ, час соо 1050 километр шахуу болоо. Октябриин 21-һэдэ 24 хүрэтэр самолёдой Рангунда байха үедэ шахтануудай министр У. Рашид, гражданска, сэрэгэй авиациин тусхай тушаалтад, дипломатическа корпусой гэшүүд, Рангунай ниитын олон тоото түлөөлэгшэд, нютагай журналистнууд тэрэнине хараа.

Камбоджодо шэнэ правительство байгуулагдаба

ХАНОЙ, октябриин 25. (ТАСС). Пном-Пеньдэ урдань мэрэй тушаалда байһан хүн, тэрэшэлэн Камбоджын королиин дээдэ зүблөөнэй гэшүүн Сан Юнь Камбоджын королиин даалгабаряар шэнэ кабинет байгуулха болоо гэжэ Пном-Пеньһээ мэдээсэгдэнэ. Сан Юниин байгуулһан шэнэ кабинедэй составые Камбоджын национальна суглаан мүнөөдэр һайшаагаа. Шэнэ кабинедтэ Сан Юнь гэгшэ премьер-министрын тушаалда байха зуураа, гадаадын хэрэгүүдэй министрын, дотоодын хэрэгүүдэй министрын, тэрэшэлэн национальна обороной министрын тушаалнуудые даалсаха юм.

Камбоджын шэнэ правительство принц Нородом Сианугай зохёоһон программые хүтэлбэри болгохо юм гэжэ Сан Юнь мэдүүлээ. Энэ программа хадаа «бүхы арадай дура хүсэлтэй зохилдон таараалдаха» гэжэ Сан Юнь хэлэбэ.

Неру пресс-конференци дээрэ Алжирай асуудалаар үгэ хэлээ

ДЕЛИ, октябриин 25. (ТАСС). Делидэ болоһон пресс-конференци дээрэ премьер-министр Неру мүнөөдэр үгэ хэлээ. Инди хадаа Алжирай асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө оролдоод байгаа гэжэ Неру заагаа.

Алжирай асуудалые хүсөөр шиидхэхэ аргагүй юм гэжэ Неру мэдүүлээ.

Японой Премьер-Министр Хатояма США ерэбэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 25. (ТАСС). Японой премьер-министр Хатояма мүнөөдэр Нью-Йорк ерээ. Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Америкын дээдэ тушаалтадтай тэрэ уулзаха юм.

Урда Вьетнамай самолёдууд Вьетнамай Демократическа Республикын агаарай хилые эбдэнэ

ХАНОЙ, октябриин 24. (ТАСС). Вьетнамда байгаа уласхоорондын шалгалтын комиссида Вьетнамай арадай армиин хэлхээ холбооной мисси ното эльгээгээ. Вьетнамай Демократическа Республикын агаарай хилые Урда Вьетнамай самолёдуудай саг үргэлжэ эбдэжэ байһан тухай тэрэ ното соонь хэлэгдэнэ. Урда Вьетнамай самолёдууд сентябриин 11-дэ, 18-да, тэрэшэлэн 19-дэ Вьетнамай Демократическа Республикын агаарай хилые дабан гаража, демилитаризованно зоно дээгүүр ниидээ гэжэ ното соонь хэлэгдэнэ. Иимэрхүү ушар урданшье болодог байһан юм. Самолёдуудай хилэ дабадагыень болюулха шанга хэмжээ абаха эрилтэ хэлхээ холбооной мисси уласхоорондын комиссиин үмэнэ табиба.

Сириин, Египедэй, Иорданиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командовани байгуулагдаба

БЕЙРУТ, октябриин 25. (ТАСС). Ливанай хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Амманда сэрэгэй зүблөөнэй болоходо Сириин, Египедэй, Иорданиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командовани байгуулха тухай хэлсээн баталагдаа гэжэ Иорданиин армиин генеральна штабай начальник Али Абу Нувар мэдүүлээ. Генерал Абдель Хаким Амер командалагшаар томилогдоо.

Арадта харша аашa Будапештдэ гараһан аад, буруу һүрөө

БУДАПЕШТ, октябриин 26. (ТАСС). Будапештын радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, контрреволюционно үймөө татагшад тараагдан намнагдажа байна. Гэбэшье, зарим газарнуудта тэдэнэр эсэргүүсэн тэмсэхые оролдоно. Үймөө хэгшэд хоёр гурбаараа энд тэндэ добтолно.

Эмхи түрим түргөөр тогтоохын тула парти, правительство бүхы хэмжээ абажа байна. Энэ хэрэгтэнь районно органууд ехэ туһа хүргэнэ. Эдэнэр арад зоной амгалан байдалые һэримжэтэйгээр сахин хамгаална.

Правительство үймөө татагшадта хандаха зуураа, буу зэбсэгээ тушааха эрилтэ табиба. Правительство хуулиин гартаа барижа байна. Олон предприятинууд ажаллажа эхилээ.

БУДАПЕШТ, октябриин 26. (ТАСС). Мүнөөдэр газетэнүүд дахин гаража эхилбэ. «Сабад Нэп», «Непсава», «Иродалми Уйшаг» гэжэ газетэнүүд энэ үглөөгүүр гараа. Зэбсэгтэ тулалдаанда хабаадаһан бүхы хүнүүдэй буу зэбсэгээ тушаадаг байгаа һаань, тэдэнэние сүлөөлхэ тухай указые Венгриин Арадай Республикын Президиум гаргаа. Эсэгэ ороной арадай фронтын президиум Будапештын хүн зонда, тэрэшэлэн оронойнгоо бүхы арадта хандаха зуураа, эмхи гурим, аюулгүй байдал тогтоохо хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлхыень уряалба. «Эмхи гурим тогтоохо гэшэ правительствын программын шухала условинь мүн болоно гэжэ арадта хандаһан хандалга соонь хэлэгдэнэ. Буһалгаанууд болон демонстрацинууд саашадаа ямаршье үрэ туйлахагүй. Буһалгаа болон демонстрацинуудые саашадаа хэжэ ургэлжэлхэ гэшэ нацада ямаршье аша туһа хэхэгүй байна гэжэ тэдэнэр мүнөө алдаһан хүнүүдтэ ойлгуулагты».

Манай республикын һони...

Ангуушадай зүблөөн

Республикын ангуушадай ба эд хэрэглэгшэдэй кооперациин аймагуудта бэлэдхэлэй конторын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн һаяхан Улан-Удэдэ үнгэрэгдэбэ. Зүблөөндэ хабаадагшад ангай арһа бэлэдхэлгээр үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэбэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын ангуушад ангай арһа бэлэдхэхэ түсэбөө 112 процент дүүргэжэ, 9 миллион түхэригэй һайн арһа гүрэндөө тушааһан юм.

Ярууны аймагай ангуушан Лубсан Цыренович Дымбрылов 22 сезоной нормо дүүргэжэ, 10 мянга шахуу түхэригэй арһа гүрэндэ тушаагаа. Зэдын аймагай ангуушан Лубсан Гармаев, Баунтын аймагай ангуушад-эвенкнүүд Захар Иванович Набиулин, Прокопий Иннокентьевич Дандеев, Борис Петрович Наливаев түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэжэ. Мүн тус аймагай эхэнэр ангуушад эрэшүүлһээ гээгдэнэгүй. Эвенкэ эхэнэр Урындок Басаулова 1139 хэрмэ барижа, түсэбөө 439 процент дүүргэжэ. 728 хэрмэ бариһан Екатерина Уржупова 3,5 нормо дүүргэһэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад намарубэлэй агнууриин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 300 мянган түхэригэй арһа гүрэндөө тушааха, тушаагдаха ангай арһанай шанар һайжаруулха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа.

Г. Старченко.

Түрүү зэргэдэ ябана

Зүүн-Сибириин уһан замай управлениин харьяата Байкало-Сэлэнгын техническэ участогай хүдэлмэришэд навигациин түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ. 3-дахи кварталайнгаа даалгабарие уридшалан дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 100 мянган түхэригэй хүдэлмэри хээ.

«Восточная Сибирь-3» гэжэ газар малтадаг машинада хүдэлмэрилэгшэд түрүү һуури эзэлбэ. Тэдэнэр коммунист И. А. Рыбчинскын хүтэлбэреэр Сэлэнгэ мүрэнэй Романовска участогые гүнзэгы болгожо, пароходой ябаха шэнэ зам нээгээ. Тиихэдээ тэдэнэр 316 часай туршада 20 мянган кубометр шорой малтажа гаргаа. Энэнь 406 часай туршада хэгдэхээр хараалагдаһан байгаа.

И. Иванов.

Залуу барилгашадай вечер

Парти, Правительствын уряагаар олохон залуу барилгашад август һара соо Галуута-Нуурай станци ерэһэн юм. Тэдэнэр Улан-Удэ Наушки станци хоёрой хоорондохи түмэр замые бариха ба заһабарилха, мүн Галуута-Нуур станцидахи гэрнүүдые бариха хүдэлмэридэ хабадаана.

Барилгашадай эдэбхээр ВЛКСМ-эй комитет ба түмэрзамшадай клуб залуу барилгашадай вечер үнгэргөө. «Культура ба журам тухай» лекци нүхэр Ускова уншаһан байна. Лекциин һүүлээр концерт харуулагдаа. Энэ вечертэ барилгашан, баянист Новиков, модошо дархан Литвинцев болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

А. Мурзин.

Ураһайханай самодеятельностьдэ зорюулагдана

Н. ЦЫБЕНОВ.

КОЛХОЗДОО ШАМАХАНТАИБ

(Д у у н)

Һонвертэхэн гаршагтай бэшэгээрээ
Колхоздоо шамахантайб
гэхэджэрхёод,
Хонинхон һүрэгэйм отаран дээр
Хожомой амжалта ерүүлүүлэ.

Хонхохон дохёотой телефоноор
Хоногхон болзороо
захяулжархёод,
Хойгууpaа сонхотой станцин соо
Холынгоо поезд хүлеэлгүүлээ.

Энэ манай
Эдир залуугай —
Хэтэ наһанай
Холбоо барисаа.

Адресхан гаршагтай бэшэгээрээ
Артельдээ шамахантайб
гэхэдэжархёод,
Алтайхан һүрэгэйм отаран дээр
Аладай амжалта ерүүлүүлээ.

Автоматхан дохёотой телефоноор
Айлшалхал болзороо
захяулжархёод,
Араараа сонхотой станцин соо
Аянайгаа поезд хүлеэлгүүлээ.

Энэ манай
Эдир залуугай —
Хэтэ наһанай
Холбоо барисаа.

Һайндэрэй урда тээ

Һайндэр дүтэлөө,
Бишыхан кукладаминай
Һайхан хубсаһан хэрэгтэй.
Баабай, эжыһээн
бэлэгүүдые абахадамнай
Баарһан, атаархахал даа эгтээ,
Арьбалһан мүнгөөн
тоолоод шамдуухан,
Абгайдаа заһия хоюулаа.
Хөөрхэн кукладаа
бэлэгүүдые барюулан,
Хүүхэн шэнгеэр хубсалуулая.

И. Денисовэй фотоэтюд.

А. Бадаевай шүлэг.

Пенсидэ гара...

Һаяхан республикын п... рын үнинэй хүдэлмэрилэ... Тимофеевич Карташев пе... раба. Нүхэр Карташевай ... гаралгада зорюулагдаһан ... олон хүдэлмэрилэгшэд ... үгэ хэлээ. И. Т. Карташев ... бүхы хүсэ шадал Эхэ ор... аша туһада зорюулһан юм, ... турша соо Совет гүрэнэй ... хиха органуудта ажаллаха ... хэды дахин баясхаланда, ш... тэһэн юм. Нүхэр Карташе... лэлэй тэмдэг гэжэ ... БМАССР-эй Верховно Сов... зидиумэй хэдэн грамота ... нагданхай.

Прокуратурын хүдэлмэ... удаан саг соо элүүр энхээр ... хыень нүхэр Карташевта х...

Профсоюзай нютагай ... олон жэл соо ажаллаһанай ... лэлдэ нүхэр Карташевта ... приёмник бэлэг болгон бар...

И. Б...

Аванс хубааба...

Энэ жэлдэ Кяхтын аймаг... нэй нэрэмжэтэ колхоз һоо... тушааха талаар гүрэнтэйгэ... һоонь урид тоосоо. Иигэжэ ... хоз ехэ олзо оруулба. Ганс... тушаалгаһаа 350 мянган т... олзо абаба.

Энээнэй ашаар колхоз һ... гэшүүдтээ мүнгэн аванс ... Сентябрь соо олоһон ажа... тэнь колхозникүүдтэ 30 мя... хэриг хубаагдаба.

П. Цыды...

Мотоцикл шан ...

Балдан Чимитович түмэр... дархан-механик гэжэ Яру... аймагта суутай юм. Моло... рэмжэтэ колхоздо 20-ёод ж... дэлмэрилхэ зуураа, шадаба... жэлээ саг үргэлжэ нарижуу... хэ механик болоһон байна. ... Чимитовэй үүсхэлээр колхо... терской соо олохон станогу... хогдоо.

Һаяхан колхозой правле... Чимитовэй 50 наһа гүйсэ... дашарамдуулан, эрхим ажа... лөө «М-72» маркын мото... шагнаа.

Юрын колхозникой ажал... ехээр сэгнэһэндэнь, дархан ... колхозойнгоо правленидэ б... хүргөөд, саашадаа улам һай... дэлмэрилхэб гэжэ мэдүүлбэ...

С. Ша...

Шүүбэри түлэл...

Улан-Удэ городой 301-дэ... ральна нөөсэлгын касса ... арадай ажахые һэргээн бол... хүгжөөхэ гүрэнэй табадах... ламжын шүүбэриин 12-дох... жаар ба урьһаламжын өөр... түлэхэ 2-дохи тиражаар шүү... лэжэ байна. Гурбан үдэрэй ... соо 350 мянган түхэригэй ... түлэгдөө.

Нэгэ облигацида 10000 т... шүүбэри, 500 түхэригэй нэ... гацида 5800 түхэригэй шүү... даһан байна.

Мүн 3% Гүрэнэй дотоод... бэритэ урьһаламжын 53-да... 9-дэхи нэмэлтэ тиражнууда... лигацида тус бүридэ тудаһ... түхэригэй шүүбэри түлэгдэб...

Бүхыдөө ажалшадта окт... гүрэнэй урьһаламжануудаа... лион 150 мянган түхэригэй ... түлэгдөө.

Н. П...

Артистнар колх...

Бурят-Монголой филарм... тистнар Бичурын аймагай ... зуудта концертнүүдые амж... гаар харуулаад, Мухаршэб... маг ерээ. Хэдэхэн үдэрэй ... Хонхолойн МТС-эй харьяат... зуудаар, аймагай центртэ ... табяа. Тэдэнэр Суулгын ... харьяата колхозуудаар ябаж... за табиһан байха юм.

Тэдэнэй концертын прог... баян, советскэ композит... зохёоһон дуунууд, хатар на... робатическа номернууд бол... номернууд бии.

Эдэнэй табиһан концерты... нигууд ехэ һонирхолтойгоор ...

Г. ...

Редактор Д. Л. ЛОБ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — ... культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00902. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №...